

Toimintakertomus 2025

**VAKKA-SUOMEN
VESI**

Puhtaampaa ympäristöä rakentamassa

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1. LIIKELAITOKSEN JOHTAJAN KATSAUS	1
1.2. LIIKELAITOKSEN HALLINTO JA HENKILÖSTÖ	2
1.3. ASIAKKAAT JA JÄTEVEDEN PUHDISTUSPALVELUJEN MYYNTI.....	3
1.4. JÄTEVEDENPUHDISTAMON TOIMINTA JA TUNNUSLUVUT	4
1.5. VERKOSTOT	7
1.6. UUDENKAUPUNGIN MERIALUEEN TILA.....	7
1.7. TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS SEKÄ TOTEUTUMINEN	10
1.8. OLENNAISET MUUTOKSET TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	17
1.9. SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIEN HALLINTA	17
1.10. AVAINLUVUT	18
2. TOTEUTUMISVERTAILUT	19
2.1. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN SITOVUUS.....	19
2.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	19
2.3. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	20
2.4. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	21
2.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	22
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	23
3.1. LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	23
3.2. LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA.....	25
3.3. LIIKELAITOKSEN TASE	27
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	30
4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	30
4.1.1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT	30
4.2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT.....	31
4.3. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	32
4.3.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	32
4.3.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	33
4.4. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	34
5. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	35
6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	36

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Liikelaitoksen johtajan katsaus

Käsitelty jättevedet

2,5 milj. m³

Saavutetut puhdistustavoitteet

38/39

Liikevaihto

2,3 milj. euroa

Yhteiskunta ei ole milloinkaan voinut elää ilman vettä ja ihmisen toiminnasta on aina aiheutunut jätevesiä.

Jätevesien kerääminen ja sen puhdistaminen on ympäristöteko vailla vertaakaan. Käytetty talousvesi kerätään teollisuudesta ja kotitalouksilta viemäriverkostoon ja johdetaan jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Jätevedenpuhdistusprosessia valvotaan jatkuvasti ja puhdistustulos pidetään ensiluokkaisena. Käsitelty jättevedet lasketaan puhdistuksen jälkeen purkuvesistöön. Vakka-Suomessa jättevedet puhdistetaan Hätänniemen puhdistamolla, joka on nykyisin yksi koko valtakunnan parhaista puhdistamoista puhdistustuloksilla mitaten.

Jätevesien käsittelyyn toimintavarmuutta on ylläpidetty ja parannettu erilaisin sopimuksin, varautumissuunnittelulla, viranomaisyhteistyöllä ja harjoittelulla. Lisääntyneet säännölliset ääri-ilmiöt aiheuttavat omat haasteensa niin jätevesiverkostossa kuin jätevedenpuhdistamollakin. Niiden kanssa on kuitenkin toimittava ja puhdistamon toimintaa mitataan ympäristöluvan mukaisiin tavoitteisiin. Vuonna 2025 tavoitteista saavutettiin 38/39 ja se ainoa saavuttamatonkin tavoite oli todella pienestä kiinni.

Vuonna 2025 lupaviranomaiselle on laadittu ympäristöluvan mukainen selvitys jättevesien jälkikäsittelyn ja hygienisoinnin tarpeesta ja toteuttamismahdollisuuksista sekä niiden vaikutuksista jätevedenpuhdistamon puhdistettujen jättevesien laatuun ja määrään. Tässä selvityksessä mitattiin uudistetun puhdistamon jättevedenpuhdistamon onnistumista ensimmäisen viiden toimintavuoden ajalta ja sen perusteella on selvitetty myös tulevaisuuden investointeja. Tätä kirjoittaessa ”Hätänniemen jätevedenpuhdistamon selvitys jälkikäsittelyn tarpeesta” on Lupa- ja valvontaviraston kuulutettavana.

Yhdessä parannamme ympäristön tilaa tai vähintäänkin minimoimme yhteiskunnan vaikutukset ympäristöön. Jätevesien puhdistus on tärkeä osa tätä ketjua ja on meidän tehtävämme huolehtia meille annetusta vastuusta. Ylpeinä voimme tänäkin vuonna sanoa kantaneemme sen vastuun.

Kim Westerholm

Liikelaitoksen johtaja

1.2. Liikelaitoksen hallinto ja henkilöstö

Johtokunta ohjaa ja seuraa

Liikelaitoksen toimintaa ohjaavat Laitilan kaupungin ja Uudenkaupungin kaupungin valtuustojen liikelaitoksen perustamisen yhteydessä yhteisesti sopimat ja määrittelemät toimintatavoitteet ja tuottovaatimukset. Lisäksi liikelaitoksen toiminnassa noudatetaan Uudenkaupungin kaupungin hallintosääntöä ja siellä johtokunnalle määrättyjä tehtäviä § 44.

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnassa on kuusi (6) jäsentä, joista puolet Uudestakaupungista ja puolet Laitilan kaupungista.

Hallintosäännön mukaan johtokunta asettaa liikelaitokselle vuosittain sitovat toiminnalliset tavoitteet ja hyväksyy toiminta- ja taloussuunnitelmat tuleville vuosille. Johtokunnalle kuuluu liikelaitoksen tilinpäätöksen laadinta ja hyväksyminen. Vuonna 2025 johtokunta kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 35 erilaista asiakokonaisuutta.

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtokunta 31.5.2025 asti

Matti Karhu, puheenjohtaja	Uusikaupunki
Matti Viljanen, varapuheenjohtaja	Laitila
Vuokko Virtanen	Uusikaupunki
Paula Elo	Laitila
Jarkko Kupiainen	Laitila
Seppo Laine	Uusikaupunki
asiantuntijajäsen, tekninen johtaja Jari Nikkari	Uusikaupunki
asiantuntijajäsen, tekninen johtaja Mika Raula	Laitila

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtokunta 1.6.2025 alkaen

Seppo Laine, puheenjohtaja	Uusikaupunki
Mika Kinnala, varapuheenjohtaja	Laitila
Mirkka Ali-Laurila	Uusikaupunki
Virve Aho	Laitila
Hanna Lahtonen	Laitila
Janne Sjölund	Uusikaupunki
asiantuntijajäsen, tekninen johtaja Jari Nikkari	Uusikaupunki
asiantuntijajäsen, tekninen johtaja Mika Raula	Laitila

HENKILÖSTÖ, OSAAVAA JÄTEVESIPALVELUA

Vuoden 2025 aikana liikelaitoksen henkilökunnan määrä oli 3 henkilöä.

Liikelaitoksen johto- ja hallintopalvelut ostetaan Uudenkaupungin Vedeltä. Uudenkaupungin Veden liikelaitoksen johtajan, käyttöinsinöörin ja toimistonhoitajan työajasta ja kustannuksista 15 % kohdistuu Vakka-Suomen Vedelle.

Taloushallinto, henkilöstöhallinto, ICT-palvelut ja puhtaanapitopalvelut ostetaan Uudenkaupungin kaupungilta.

1.3. Asiakkaat ja jäteveden puhdistuspalvelujen myynti

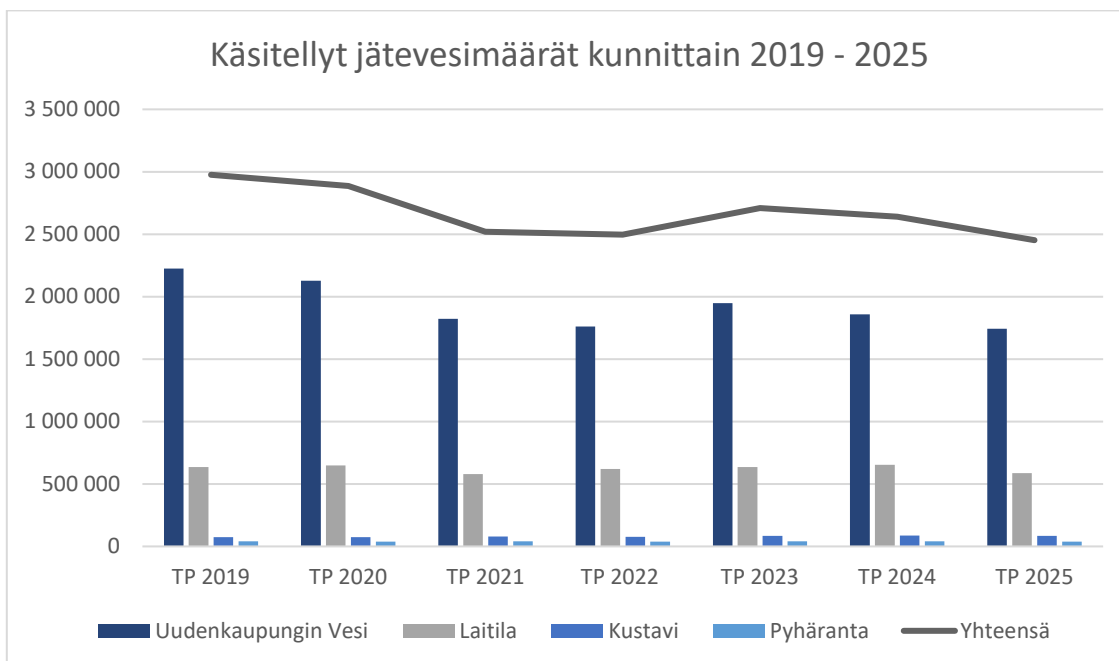
Vakka-Suomen Vesi on jäteveden tukkupuhdistaja ja sillä on kaksi asiakasta, Uudenkaupungin Vesi ja Laitilan kaupunki. Puhdistuspalvelut tuotetaan Uudessakaupungissa Häpönniemen puhdistamolla. Puhdistuspalvelusta veloitettava maksu perustuu laitoksen asiakkailta vastaanottamaan jätevesimäärään.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamo toimii seudullisesti. Jäteveden-puhdistamolla käsitellään Uudenkaupungin, Kalannin, Lokalahden ja Pyhämaan taajama-alueiden jätevedet. Lisäksi puhdistamolle johdetaan haja-asutusalueilla toimivien jätevesi- ja viemäriosuuskuntien jätevedet.

Naapurikunnista jätevesiä Häpönniemeen johdetaan Laitilasta, Kustavista sekä Pyhärannasta.

Häpönniemen puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2025 yhteensä 2 452 293 m³. Tämä oli 7,09 % vähemmän kuin vuonna 2024 (2 639 517 m³).

Lisäksi puhdistamolla vastaanotettiin vuoden 2025 aikana sako- ja umpikaivolietettä sekä puhdistamon ylijäämälietettä yhteensä 7 598,10 m³ (8 391 m³). Ero edelliseen vuoteen on 9,45 %.

1.4.Jätevedenpuhdistamon toiminta ja tunnusluvut

JÄTEVEDENPUHDISTAMON TOIMINTA

Häpöniemen jätevedenpuhdistamo

Jätevedenpuhdistamon avainlukuja	2025 Yksikkö	
Käsitelty jätevesimäärä	2 452 293	m ³
Vastaanotettu umpi-, sako- ja puhdistamoliete	7 598	m ³
Jätevesien käsittelystä syntynyt puhdistamo liete	4 760 460	kg
Jätevesien käsittelystä syntynyt välppäjäte	24 140	m ³

Häpönniemen puhdistamolla syntyvä ja mekaanisesti kuivattu jätevesiliete toimitettiin käsiteltäväksi Gasum Oy:n biokaasulaitokselle Huittisiin yhteensä 4 760 460 kg (4 579 960 kg). Kasvua viime vuoteen verrattuna oli 3,7 %.

HÄPÖNNIEMEN JÄTEVEDENPUHDISTAMON YMPÄRISTÖLUPA JA PUHDISTUSTULOKSET

Jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan vaatimukset

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolle saatiin uusi ympäristölupa (ESAVI nro 311/2021) 11.10.2021. Aluehallintovirasto oli luvassa määrännyt, että päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Luvasta jätettiin valitus Vaasan hallinto-oikeuteen, mutta uusi lupa astui siis voimaan valitusajan päätymisen jälkeen eli 17.11.2021. Vaasan hallinto-oikeudesta päätös tuli 6.10.2023 ja siinä tarkennettiin muita lupaehtoja kuin puhdistustulosten vaatimuksia.

Jätevedenpuhdistamon toimintaa ja puhdistustuloksia seuraa säännöllisesti akkreditoitu laboratorio.

Uudessa luvassa käsittelytulosten on täytettävä jäteveden laadun ja käsittelytehon suhteen **neljännesvuosi-keskiarvoina** laskettuna seuraavat raja-arvot:

		Enimmäispitoisuus tai enimmäisarvo, mg / l	Vähimmäisteho %
Kemiallinen COD _{Cr} , O ₂	hapetuskuorma	70	85
Biologinen BOD _{7, ATU} , O ₂	hapetuskuorma	10	95
Kokonaisfosfori, P		0,25	96

Yhteensä siis 6 tulostavoitetta per kvartaali eli vuodessa 24 tulostavoitetta.

Uudessa luvassa käsittelytulosten on täytettävä jäteveden laadun ja käsittelytehon suhteen **puolivuosisekiarvona** laskettuna seuraavat raja-arvot:

		Enimmäispitoisuus tai enimmäisarvo, mg / l	Vähimmäisteho %
Kemiallinen hapetuskuorma COD _{Cr} , O ₂		60	90
Biologinen hapetuskuorma BOD ₇ , ATU, O ₂		8	96
Kokonaisfosfori, P		0,25	96
Kokonaistyyppi, N			78

Yhteensä siis 7 tulostavoitetta per puolivuosi eli vuodessa 14 tulostavoitetta.

Kokonaistyyppien kuormitus mereen saa olla enintään 96 kg/d **vuosisekiarvona**.

Kiintoaineelle ja ammoniumtyypelle ei ole asetettu raja-arvoja uudessa luvassa.

Ympäristöluvassa on siis vuosittain 39 tulostavoitetta, jotka pitää täyttää.

YHTEENVETO PUHDISTUSTULOKSISTA

Puhdistamon ympäristöluvassa on kalenterivuodessa yhteensä 39 tavoitetta saavutettavana:

	Neljännesvuositavoitteet								Puolivuositalavoitteet			
	I		II		III		IV		I		II	
	Pitoisuus	Vähimmäis-teho	Pitoisuus	Vähimmäis-teho	Pitoisuus	Vähimmäis-teho	Pitoisuus	Vähimmäis-teho	Pitoisuus	Vähimmäis-teho	Pitoisuus	Vähimmäis-teho
Kemiallinen hape- tuskkuorma COD _{Cr} , O ₂	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Biologinen hapetus- kuorma BOD ₇ , ATU, O ₂	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kokonais- fosfori, P	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	☹	✓	✓	✓	✓
Kokonais- typpi, N										✓		✓

Lisäksi kokonaistypen kuormituksen tavoitteena on enintään 96 kg/d vuosikeskiarvona ja se tavoite on saavutettu ✓.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolle ympäristöluvan (ESAVI nro 311/2021) tavoitteista saavutettu:

- Neljännesvuositavoitteista 23/24
- Puolivuositalavoitteista 14/14
- Vuositavoitteista 1/1
- Yhteensä 38/39

Neljännessä vuosineljänneksellä kokonaisfosforin käsittelytehossa saavutettiin 95 % teho, kun vaatimus on 96 %. Muuten kaikki ympäristöluvan mukaiset tavoitteet on saavutettu.

1.5. Verkostot

VERKOSTO

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos operoi Laitilan ja Uudenkaupungin välistä siirtoviemäriä, jonka pituus on 26 km. Pumppaamoita on 8 kpl. Siirtoviemäristä n. 90 % on paineviemäriä ja noin 10 % viettoviemäriä. Siirtoviemärin keskivirtaaman on n. 1.800 m³/vrk ja se vastaa suunnilleen yhtä kolmasosaa Hápönniemeen tulevasta virtaamasta.

1.6. Uudenkaupungin merialueen tila

Tiivistelmä vuoden 2024 vuosiraportista Uudenkaupungin merialueen kuormitus ja tila

MERIALUEEN YLEISKUVAUS

Jätevesien ja muiden ravinnepäästöjen vaikutusalue käsittää Uudenkaupungin sisäsaariston vedet Kuliluotoon, Putsaaren aukolle ja Lyökin edustalle asti. Em. merialueen pinta-ala on noin 81 km², josta sisäsaaristoa on noin 35 km². Uudenkaupungin edustan merialue on melko tyypillistä harvaan asuttua sisä- ja välisaaristoa vaihtelevan kokoisine saarineen ja niiden välisine salmineen. Veden keskisyvyys merialueella on noin 7 metriä ja suurimmat syvyudet vaihtelevat välillä 20–35 metriä.

Kaupungin pohjoispuolelle Sirppujoen suulle padottu 37 km²:n laajuinen makeavesiallas on muuttanut veden virtausoloja ja vaikuttaa siten merkittävästi Uudenkaupungin edustan veden laatuun. Makeavesialtaasta mereen virtaava vesi sisältää poikkeuksellisen paljon epäorgaanisia typpiyhdisteitä, jotka lisäävät ajoittain huomattavastikin Uudenkaupungin lähivesien typpipitoisuuksia.

Ympäristöhallinnon tekemä uusi, alustava ekologisen tilan arvio (2019) perustuu vuosien 2012–2017 aineistoihin. Tila-arvion mukaan Uudenkaupungin sisin merialue Hankosaaren ja makeavesialtaan välisellä alueella sekä linjalta Hankosaari-Nuhja sisäsaaristoon päin luokiteltiin voimakkaasti muutetuksi vesialueeksi. Lautveden alue sinne johtavine salmineen luokiteltiin välttäviksi. Linjalta Hankosaari-Nuhja ulospäin tausta-alueelle saakka luokiteltiin ekologisessa luokituksessa laadultaan tyydyttäväksi. Uudenkaupungin makeavesiallas on ekologiselta tilaltaan luokiteltu tyydyttäväksi, mikä on korkein saavutettava luokka voimakkaasti muutetulle vesialueelle.

JÄTEVESIKUORMITUS

Yara Suomi Oy:n Uudenkaupungin tehtaiden jätevesissä Hankosaarelta mereen johdettiin vuonna 2024 keskimäärin 0,16 kiloa fosforia ja 49 kiloa typpeä vuorokaudessa (taulukko 4, kuva 4a). Fosforikuormitus oli 36 % ja typpikuormitus 23 % pienempi vuoden 2023 vuosikuormitukseen verrattuna. **Kuormitus oli fosforin osalta 30 % ja typen osalta 41 % pienempi kuin edeltävän kymmenen vuoden (2014–2023) keskimääräinen kuormitus.**

Uudenkaupungin jätevesiä johdettiin Hápönniemen keskuspuhdistamolta Seikonmaan saaren lähistölle mereen vuonna 2024 keskimäärin 0,75 kiloa fosforia ja 57 kiloa typpeä vuorokaudessa (taulukko 5, kuva 4b). Kuormitus oli fosforin osalta 58 %, typen osalta 8 % ja BOD:n osalta 64 % pienempi kuin vuotta aiemmin. Ammoniumtyppikuormitus oli 27 % vuotta 2023 suurempi. **Vuosien 2014–2023 keskimääräiseen kuormitukseen verrattuna ammoniumtyppikuormitus oli 90 % pienempi, kokonaistyppikuormitus 67 %, BOD-kuormitus 81 % ja fosforikuormitus 58 % pienempi.** Vuonna 2019 puhdistamon käsittelyprosessia laajennettiin lisäämällä prosessiin aktiivilietekäsittely. Käsittely muuttui kaksivaiheiseksi biologiseksi käsittelyksi. Laajennettu puhdistamo otettiin käyttöön 2.5.2019. Prosessin laajennuksen myötä puhdistamon

toiminta on tehostunut merkittävästi ja puhdistustulos on parantunut etenkin orgaanisen aineen, typen ja ammoniumtypen osalta (Salminen 2025).

TAULUKKO 4. Yara Suomi Oy:n Uudenkaupungin tehtaiden jätevesien ravinnepäästöt (vuo- sikeskisarvo) mereen (kg/d) vuosina 2014–2024. Kuormitus ilmoitetaan nettokuormituksena ilman jäähdytysveden pitoisuutta. Kuormituksessa on mukana jätevesiputkesta ja satama- säkittämön ylivuotoputkesta mereen laskettu kuormitus.

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fosfori	kg/d	0,2	0,4	0,32	0,17	0,10	0,32	0,22	0,14	0,21	0,25	0,16
Typpi	kg/d	82	137	83	62	42	105	101	78	71	64	49

TAULUKKO 5. Uudenkaupungin keskuspuhdistamon jätevesikuormitus mereen v. 2014–2024 (kg/d).

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BOD ₇	kg/d	86	210	220	260	490	180	38	29	52	89	32
Fosfori	kg/d	2,2	4,1	1,6	1,4	1,2	1,9	1,6	0,83	1,2	1,8	0,75
Typpi	kg/d	240	270	270	270	270	180	61	63	63	62	57
Ammonium- typpi	kg/d	220	250	240	240	250	140	6,2	10	11	11	14

MUU KUORMITUS

Uudenkaupungin merialueelle tulee ravinteita jätevesien ohella myös Uudenkaupungin makeavesialtaasta virtaavassa vedessä, kalankasvatuksesta sekä laskeumina ilmasta suoraan mereen.

Makean veden allas

Makeavesialtaasta virtasi mereen keskimäärin 210,6 milj.m³ vettä vuonna 2024. Määrä oli noin 6 % suurempi kuin vuotta aiemmin (199,5 milj. m³). Vuoden 2024 vesimäärässä on tullut mereen Ruotsinvedellä tehtyjen tarkkailututkimusten pitoisuushavaintojen (1 ja 10 m keskiarvot; kok.N 1 680 µg/l, epäorgaaninen typpi 1 082 µg/l ja kok.P 18 µg/l) mukaan:

- 354 tonnia kokonaistyyppiä vuodessa (v. 2023: 391 tn)
- 228 tonnia epäorgaanista tyyppiä vuodessa (v. 2023: 285 tn)
- 3,8 tonnia kokonaisfosforia vuodessa (v. 2023: 2,6 tn)

Kuormitus oli fosforin osalta yli kaksinkertainen (164 % suurempi) ja typen osalta 29 % suurempi vuosien 2014–2023 keskimääräiseen kuormitukseen (fosfori 1,44 tonnia ja typpi 273 tonnia) verrattuna. Ruotsinveden fosforipitoisuus on selvästi noussut mutta typpipitoisuus laskenut 2000-luvun kuluessa.

Sadevedet

Sadeveden ravinnelaskeumat vuosina 2000–2005 Tvärminnessä, Jokioissa ja Peipohjassa olivat Suomen ympäristökeskuksen tekemien mittausten mukaan:

- ammonium- ja nitraattityppi 433 kg/km²
- kokonaistyyppi 534 kg/km²
- kokonaisfosfori 10 kg/km²

Ravinnelaskeumat ovat pienentyneet huomattavasti 1990-luvun loppupuolen ja varsinkin 1980-luvun arvioihin verrattuna. Sadevesien ravinnelaskeumat vaihtelevat huomattavasti vuosittain. Lannoitetehtaiden päästöt ilmaan voivat lisätä ravinnelaskeumia Hankosaaren lähivesiin.

Kalankasvattamot

Uudenkaupungin merialueella toimi vuonna 2023 yksi kalankasvattamo, josta tulee paikallista ravinnekuormitusta. Kasvattamo sijaitsee alueen eteläosassa Iso-Hylkimyksen saaren lähellä ja talvivarastointiin tarkoitettu laitos (Humalkari) Lokalahden Varanpään edustalla. Näitä laitoksia tarkkaillaan erillisellä tarkkailuohjelmalla. Em. laitosten yhteenlaskettu ravinnekuormitus vuonna 2024 oli 455 kiloa fosforia ja 4 923 kiloa typpeä. Kuormitus oli fosforin osalta 15 % ja typen osalta 5 % suurempi kuin vuotta aiemmin.

Pyhämaan merialueella toimi 4 kalankasvatuslaitosta (vuonna 2023 toimi 3, vuonna 2022 4 ja vuonna 2021 6 laitosta), joista yksi toimii talvivarastona. Pyhämaan kalankasvatuslaitosten yhteenlaskettu kuormitus oli vuonna 2024 fosforin osalta 584 kiloa ja typen osalta 6 020 kiloa. Kuormitus oli fosforin osalta 12 % ja typen osalta 13 % suurempi kuin vuotta aiemmin, jolloin yksi laitoksista ei ollut toiminnassa.

TAULUKKO 6. Uudenkaupungin merialueen ravinnekuormitus v. 2024 (tonnia/a).

	Fosforia	%-osuus	Typpeä	%-osuus	Typpi-fosforisuhde
Yara Suomi Oy:n jätevedet	0,06	1 %	18	4 %	300
Jätekipsialue	0,25	5 %			
Uudenkaupungin jätevedet	0,3	6 %	21	5 %	70
Makeavesialtaasta	3,8	69 %	354	83 %	93
Kalankasvatus ²⁾	0,5	9 %	5	1 %	10
	4,91		398		81
Laskeuma ilmasta merialueelle ¹⁾	0,57	10 %	30	7 %	53
	5,48	100 %	428	100 %	78

1) 534 kg N ja 10 kg P/km²·a. Merialueen vesipinta-alana käytetty arviota 57 km² (Jumppanen 2002).

2) Kalankasvatuksen kuormitustietoihin eivät sisälly Pyhämaan merialueen laitokset

YLEINEN KÄYTTÖKELPOISUUS JA VERTAILU EKOLOGISEN TILAN LUOKKARAJOIHIN

Ympäristöhallinnon varsinkin aiemmin käyttämän vesien yleisen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan Uudenkaupungin merialueen pintaveden käyttökelpoisuus oli fosfori- ja klorofyllipitoisuuksien kesäkauden keskiarvon perusteella tausta-alueella Putsaaren aukolla hyvä, Madonmaalla välttävä ja koko muulla merialueella tyydyttävä (kuva 29a). Käyttökelpoisuus oli lähes sama kuin vuotta aiemmin, jolloin kaikilla paikoilla käyttökelpoisuus oli tyydyttävä.

Kesäkuukausien keskiarvona hygieeninen tila oli E.coli-bakteerien määrän perusteella lähinnä kaupunkia Madonmaalla hyvä ja koko muulla tutkitulla merialueella, myös jätevesien purkualueen lähellä erinomaisen. Enterokokkien kaltaisten bakteerien määrät olivat pieniä kaikilla vuoden 2024 tarkkailukerroilla. Rannikon uimavesien raja-arvot eivät ylittyneet yhdelläkään näytteenottopaikoista

1.7. Toiminnan ja talouden kehitys sekä toteutuminen

Vakka-Suomen Vesi toimii liikelaitoksena, joka rahoittaa toimintansa ja investointinsa asiakkailta perittävillä maksuilla. Jätevedenpuhdistamon toimintaan ei käytetä verorahoja.

Vakka-Suomen Vesi on jäteveden tukkupuhdistaja ja sillä on kaksi asiakasta, Uudenkaupungin Vesi ja Laitilan kaupunki. Puhdistuspalvelut tuotetaan Uudessakaupungissa Hápönniemen puhdistamolla. Puhdistuspalvelusta veloitettava maksu perustuu laitoksen asiakkailta vastaanottamaan jätevesimäärään.

TOIMINTA-AJATUS

Vakka-Suomen Vesi tuottaa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja kustannustehokkaasti laadukasta jätevedenpuhdistuspalvelua toiminta-alueensa teollisuuden ja kotitalouksien tarpeisiin.

Vakka-Suomen Vesi on alueensa merkittävin ympäristötoimija. Toiminnan aktiivisella parantamisella saavutamme asetetut ekologiset ja taloudelliset tavoitteet.

Kaupunki on esittänyt linjaukset valtuustokauden 2021-2025 toiminnallisille ja taloudellisille tavoitteille. Tavoitteilla ohjataan toimintaa ympäristöystävällisempään ja taloudellisempaan suuntaan. Tavoitteet on asetettu siten, että Vakka-Suomen Veden on yhteistyössä asiakkaidensa Laitilan kaupungin vesihuollon ja Uudenkaupungin Veden oltava entistä tietoisempia alueen teollisuuden jätevesimääristä ja laadusta.

Teollisuuslaitosten kuormitus tulee olla tiedossa ja kuormituksen tulee olla säännöstelltyä uudistettavien teollisuusjätevesisopimusten myötä. Teollisuusjätevesisopimuksilla ohjataan teollisuutta käsittelemään itse jätevetensä ominaisuuksiltaan mahdollisimman lähelle normaalia yhdyskuntajätevettä.

TOIMINNAN TAVOITTEET

Painopiste	Tavoitteet	Toteutuma
Työturvallisuus *	Terveyskeskuskäyntiä edellyttävien tapaturmien määrä 0 kpl.	Ei yhtään terveystarkastusta
Puhdistamon toiminta **	Ei poikkeamia ympäristöluvan vaatimuksesta	Puhdistamon tavoitteista saavutettu: - Neljännesvuositavoitteista 23/24 - Puolivuositavoitteista 14/14 - Vuositalvotavoitteista 1/1 - Yhteensä 38/39
Viemäriverkoston toiminta ***	Ympäristöhaittoja aiheuttavien kohteiden lukumäärä ≤1 kpl.	Yksi putkirikko viemäriverkostossa 13.11.2025 Halkeama putkilinjassa välillä Pietolan pumppaamo – Häpönniemen jätevedenpuhdistamo 1.450 m ³
Teollisuusasiakkaat ****	Teollisuuslaitosten kuormitus on tiedossa ja teollisuusjätevesi-sopimuksia on allekirjoitettuna vähintään 15 kpl Häpönniemen jätevedenpuhdistamon viemärintialueella.	Uusikaupunki 13 kpl Laitila 3 kpl Kustavi 2 kpl Pyhäranta 0 kpl Yhteensä 18 kpl

* Terveystarkastuksilla tarkoitetaan myös ensiavusta tai työterveydessä käyntiä

** Yksittäiset poikkeamat ovat mahdollisia poikkeusoloissa. Sään ääri-ilmiöt saattavat aiheuttaa suuria jätevesimääriä, joiden käsittelyyn puhdistamoa ei ole mitoitettu. Mikäli puhdistamo mitoitettaisiin näille vesimäärille, normaalioloissa puhdistusprosessi ei toimisi.

*** Yksittäiset poikkeamat ovat mahdollisia poikkeusoloissa. Sään ääri-ilmiöt saattavat aiheuttaa suuret jätevesimäärät, joiden käsittelyyn viemäriä ei ole mitoitettu. Mikäli verkosto mitoitettaisiin näille vesimäärille, normaalioloissa verkosto ei toimisi vaan se tukkeutuisi virtaaman puutteesta. Myös sähkötkä voivat katketa, eikä kaikkia pumppaamoja ole järkevää varustaa varavoimalla. Suurimmat ja kriittisimmissä kohdissa olevat pumppaamot ovat varmennettuja varavoimalla.

**** Kaikissa viemärintialueen kunnissa tulee olla teollisuusjätevesisopimuksia allekirjoitettuna. Sopimusneuvotteista ja allekirjoituksista vastaavat ko. kuntien vesihuoltolaitokset.

Valtuustolle esitettyjä toiminnan tavoitteita ei ole saavutettu.

Työturvallisuus

Työturvallisuuden tavoitteet on saavutettu.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon toiminta

Neljännessä vuosineljänneksellä kokonaisfosforin käsittelytehossa saavutettiin 95 % teho, kun vaatimus on 96 %. Muuten kaikki ympäristöluvan mukaiset tavoitteet on saavutettu.

Viemäriverkoston toiminta

Marraskuussa havaittiin paineviemärin halkeamasta aiheutunut jätevesivuoto Pietolan jätevesipumppaamolla. Rikkoutunut putki korjattiin välittömästi.

Teollisuusasiakkaat

Tavoite saavutettu.

Uudessakaupungissa on joka vuosi (2020-2024) allekirjoitettu 1-3 uutta teollisuusjätevesisopimusta. Kustavissa sopimukset ovat vuodelta 2022 ja Laitilan sopimukset ovat vuosilta 2022-2023.

Vuonna 2025 ei allekirjoitettu yhtään uutta teollisuusjätevesisopimusta. Neuvotteluja on kuitenkin käyty ainakin Uudessakaupungissa ja Laitilassa.

SUORITTEET

Pidempiaikaisen tarkastelun perusteella Hápönniemen jätevedenpuhdistamon vuosittaiseksi puhdistusmääräksi on arvioitu 2.670.000 m³ jätevettä. Virtaama ei ole tasaista vaan suoritelmäärissä on jaksottaista vaihtelua vuodenaikojen eli toisin sanoen säätilojen mukaan. Myös vuosittaiset määrät vaihtelevat vuosittaisten sateiden mukaisesti.

Sateet ja sulamisvedet aiheuttavat merkittävää virtaaman kasvua. Yleensä suurimmat virtaamat ajoittuvat kevään sulamisvesiin maaliskuu-/huhtikuussa ja syksyn pitkäkestoisin sadejaksoihin syys-/lokakuulle.

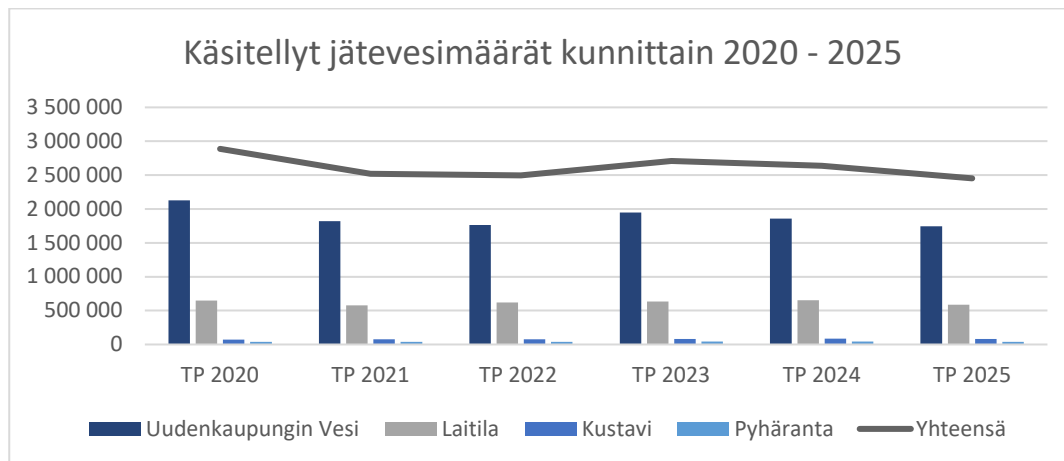
Toisaalta kesän mahdolliset kuivat kaudet ja talven pakkasjaksot taas vähentävät virtaamaa. Kesäisin sateet ovat useimmiten lyhytkestoisia, jolloin virtaamat eivät kasva merkittävästi sateista huolimatta.

Suoritteet ovat toteutuneet melko hyvin arvioidun mukaisesti. Tarkemmat virtaamatiedot on esitetty alapuolella olevissa taulukossa ja kaaviossa.

TOTEUTUNEET JÄTEVESIVIRTAAMAT VUOSITTAIN JA MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN VERRATTUNA:

1000 m ³	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	Osuus %	Muutos % 2024-2025
Uudenkaupungin Vesi	2 239	1 940	1 877	2 073	1 986	1 865	76,04	-6,52 %
-Uusikaupunki	2 126	1 822	1 761	1 948	1 857	1 744	71,11	-6,51 %
- Kustavi	74	79	77	84	87	84	3,41	-4,21 %
- Pyhäranta	39	40	39	42	42	37	1,52	-12,37 %
Laitila	648	578	619	636	653	588	23,96	-11,16 %
Yhteensä	2 888	2 519	2 497	2 710	2 640	2 452	100,00	-7,63 %

KÄSITELLYT JÄTEVESIMÄÄRÄT KUNNITTAIN

Edelliseen vuoteen verrattuna jätevesien virtaamissa on ollut laskua koko alueella.

SADANTATILASTOT UUDENKAUPUNGIN ITÄTULLIN MITTAUSPISTEELLÄ

Sade- kertymä (mm)	Sade- kertymä 1-3	Muutos ed. vuoteen verratuna	Sade- kertymä 4-6	Muutos ed. vuoteen verratuna	Sade- kertymä 7-9	Muutos ed. vuoteen verratuna	Sade- kertymä 10-12	Muutos ed. vuoteen verratuna	Sade- kertymä Koko vuosi	Muutos ed. vuoteen verratuna
Vuosi 2020	174,6		81,7		209,1		259,1		724,5	
Vuosi 2021	99,3	-43,1 %	116,4	42,5 %	178,0	-14,9 %	188,3	-27,3 %	582,0	-19,7 %
Vuosi 2022	135,3	36,3 %	81,2	-30,2 %	260,2	46,2 %	137,7	-26,9 %	614,4	5,6 %
Vuosi 2023	197,1	45,7 %	45,8	-43,6 %	242,3	-6,9 %	216,0	56,9 %	701,2	14,1 %
Vuosi 2024	161,7	-18,0 %	120,2	162,4 %	165,6	-31,7 %	214,5	-0,7 %	662,0	-5,6 %
Vuosi 2025	61,3	-62,1 %	122,4	1,8 %	217,5	31,3 %	199,1	-7,2 %	600,3	-9,3 %

Sadantatilastoista nähdään, että vuonna 2025 Vakka-Suomessa on satanut lähes kymmenen prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Esimerkiksi Uudenkaupungin Itätullin mittauspisteellä sademäärä v. 2024 oli yhteensä 662,0 mm, kun taas vuonna 2025 sadekertymä oli 600,3 mm. Kyseisellä mittauspisteellä laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli siis 9,3 %. Koska tilastollisesti puhdistamolle tulevan veden virtaamasta noin puolet on jätevesiviemäriin kuulumatonta sade- ja/tai hulevettä, voidaan sadannan laskuun todeta selittävän noin 5 % laskun puhdistamolle tulevasta jätevesivirtaamasta.

JÄTEVESIVIRTAAMIEN VERTAILU KUUDEN VUODEN AIKAJAKSOLLA

1.000m ³	Talousarvio m ³	Toteuma m ³	Tot. % Tot. / TA	Keskiarvo 2020-2025	Tot. / ka. %	Min. 2020-	Max -2025
Uudenkaupungin Vesi	2.070	1.865	90,1 %	1.997	93,4 %	1.854	2.340
-Uusikaupunki	1.950	1.744	89,4 %	1.876	92,9 %	1.744	2.226
-Kustavi	80	84	105,0 %	81	103,6 %	73	87
-Pyhäranta	40	37	92,5 %	40	93,5 %	37	42
Laitilan kaupunki	600	588	98,0 %	621	94,7 %	588	648
Yhteensä	2.670	2.452	91,2 %	2.618	93,7 %	2.442	2.988

Taulukosta nähdään huomattavan suuri vuosittainen vaihtelu jätevesivirtaamissa. Pienimmän ja suurimman vuosivirtaaman välinen ero on noin 20 %, joka tarkoittaa lähes puolen miljoonan euron vaihteluväliä Vakka-Suomen Veden liikevaihdossa.

Jätevesiviemäriverkostoon tulee tällä hetkellä aivan liian paljon sade- ja/tai hulevesiä. Osittain niitä tulee sisäänpäin vuotavasta viemäriverkostosta ja esimerkiksi painanteissa olevista kaivoista. Enimmäkseen sade- ja/tai hulevesiä tulee kuitenkin kiinteistöiltä tietoisesti jätevesiverkostoon ohjattuina. Kiinteistöiltä ohjautuu salaojavesiä, rännikaivojen vesiä ja jopa piha-alueiden ja pysäköintialueiden kuivatusvesiä. Näihin asioihin alueen vesihuoltolaitosten ja kuntien tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota, koska niin viemäriverkoston kuin puhdistamonkin toiminta vaarantuu liian suurien vesimäärien vuoksi. Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta sademäärien ennakoitua kasvavan tulevaisuudessa, joten on entistäkin tärkeämpää saada eroteltua kiinteistöillä hulevedet varsinaisista viemäriverkoston vesistä.

LIKELAITOKSEN TALOUDEN KEHITYS JA TOTEUTUMINEN

Yleinen osuus

Vuosi 2025 oli Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen seitsemästoista varsinainen toimintavuosi. Liikelaitoksen talous oli suuresta velkamäärästä huolimatta vahva, ja toiminta toteutui lähes tavoitteiden mukaisesti. Liikelaitoksen tulos on mahdollistanut vakaan hintapolitiikan. Liikelaitoksella on puhdistamon laajennuksesta huomattavasti lainaa ja pääomakustannukset ovatkin todella suuret.

Vaasan hallinto-oikeudesta saatiin päätös uudesta ympäristöluvasta 6.10.2023. Lainvoimaisen päätöksen mukaan purkuputkea ei tarvitse siirtää, vaan se saa jäädä nykyiselle sijainnilleen. Päätös oli merkittävä liikelaitoksen taloudellisen tulevaisuuden kannalta, sillä purkuputken siirto olisi ollut todella kallis investointi. Nyt investointirahoja voidaan käyttää paremmin ympäristöön vaikuttavasti ja investointimäärätkin ovat maltillisempia.

24.10.2024 Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi päätöksensä 246/2024 (Dnro ESAVI/346012021) vuosien 2013-2019 välillä olleesta luvanomukaista suuremmasta kuormituksesta sekä uuden ympäristöluvan perusteella maksettavista kalastaja- ja maanomistajakorvauksista. Ne olivat yhteensä noin 30.000 euroa.

Rantakiinteistöjen virkistyskäytölle aiheutuneista haitoista maksettavalle korvaukselle on suoritettava eräpäivään saakka kuusi prosenttia vuotuista korkoa siitä lukien, kun korvauskysymyksen käsittely tuli vireille 11.10.2021. Korvaukset on maksettava 30 päivän kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä. Korvaukset maksettiin tilikaudella 2025.

Liikelaitoksen hyvän kannattavuuden ylläpitäminen on jatkossakin välttämätöntä, jotta velkoja voidaan lyhentää ja samalla myös tehdä tarvittavat investoinnit toimintaan. Oikein kohdennetut ja oikein mitoitettut investoinnit ovat jatkossakin tärkeitä, sillä puhdistustuloksesta ei voi tinkiä.

Toimintatuotot

Liikevaihto oli 2.331.367,55 € eli 7,4 % talousarviota pienempi. Puhdistettujen jätevesikuutioiden määrä oli 2.452.293 m³. Määrä laski 7,6 %:lla edellisestä vuodesta ja alitti talousarvion 218 000 m³:lla. Laitilan osuus puhdistetusta jätevedestä oli 587.673 m³ ja Uudenkaupungin Veden (sis. Uusikaupunki, Kustavi, Pyhäranta) 1.743.824 m³. Uudenkaupungin Veden osalta puhdistettavan jäteveden määrä laski 12,2 % vuodesta 2024 ja Laitilan määrä laski 10,0 %.

Puhdistettavien kuutioiden määrään vaikuttavat eniten sateet, sulamisvedet ja tulvat, toisaalta myös viemärisaneerauksilla saavutettava jäteverkoston vuotovesiprosentin pieneneminen ja kolmantena merkittävänä tekijänä teollisuuden toiminta.

Liikelaitoksen puhdistushintaa korotettiin vuoden 2024 alusta 10,0 % (0,828 €/m³ -> 0,911 €/m³, alv 0 %). Vuodelle 2025 muutoksia puhdistushintaan ei tehty. Puhdistettavien kuutioiden määrä oli arvioitua pienempi, joten liikevaihtokin oli ennakoitua pienempi. Liikevaihdon toteuma jäi 201.000 euroa arvioitua pienemmäksi.

Toimintakulut

Toimintakulut olivat 1.298.759 euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 80.214 euroa. Toimintakulujen kasvua selittävät uuden ympäristöluvan mukaisesti maksetut vahingonkorvaukset ranta-alueiden omistajille. Talousarvioon verrattuna toimintakulut olivat kuitenkin 263.072 euroa pienemmät.

Investoinnit

Liikelaitoksen investointimenot olivat 514.295 euroa ja se on 75,1 % suunnitelluista investoinneista. Merkittävimmät investoinnit ovat olleet esiselkeytyksen laahaimet, biologisen käsittelyn ilmakompressorit, Biostyrin automaation uusiminen ja sakeuttamon kattaminen.

Henkilöstömenot

Laitoksen henkilöstömenot olivat 182 606 euroa, vain 7,8 % liikevaihdosta. Henkilöstömenot olivat edellisen vuoden tasolla.

Liikelaitoksen organisaatio on ohut. Vakka-Suomen Vedellä on kolme vakinaista työntekijää ja liikelaitoksen johtajana toimii Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen johtaja. Hänen työajastaan ja kustannuksistaan 15 % kohdistettiin Vakka-Suomen Vedelle. Samoin myös käyttöinsinöörin ja toimistonhoitajan työajasta ja kustannuksista 15 % kohdistui Vakka-Suomen Vedelle. Nämä kustannukset eivät kuitenkaan näy henkilöstömenoissa, vaan ne kirjataan palveluiden ostoihin.

Taloudellinen tulos, lainat ja rahavarat

Liikelaitoksen liikeylijäämä oli 368.525 euroa, 15,8 % liikevaihdosta. Liikelaitoksen liikevaihto ja liikeylijäämä laskivat vuoden 2024 tasosta. Kannattavuus oli hyvä.

Vuodelle 2025 arvioitiin tulokseksi 177.321 euroa. Tilikauden 2025 tulos oli 38.670 euroa voitollinen. Liikeylijäämästä on tehty investointivaraus 250.000 euroa kohdistuen tulevaan lietsiilon uusimiseen.

Liikelaitos ei ottanut uutta lainaa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 588 293 eurolla. Liikelaitoksella oli vuoden lopussa 2.124.191,21 euroa lainaa. Liikelaitoksen suhteellinen velkaantuneisuusaste on velan määrän vähenemisestä huolimatta edelleen melko korkea eli 105,7 %. Velkaa on kuitenkin nykyisin vähemmän kuin liikevaihtoa.

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuusaste} = \frac{\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}}{\text{Käyttötulot}}$$

Aiempien vuosien tilinpäätöksissä suhteellinen velkaantuneisuusaste on laskettu tekstiosiossa yksinkertais-tetulla kaavalla ja siksi prosenteissa on pientä heittoa. Tällöin käytetty kaava on ollut

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuusaste} = \frac{\text{Velan määrä}}{\text{Liikevaihto}}$$

Korot ovat takavuosiin verrattuna nousseet ns. normaalille tasolle ja näin ollen myös korkomenotkin ovat kasvaneet viime vuosina. Liikelaitoksen korkomenot olivat 45.604 euroa eli 2,0 % liikevaihdosta.

Tämän lisäksi noussut korkotaso vaikutti myös peruspääomasta maksettavaan korvaukseen. Vakka-Suomen Veden peruspääoma on 2.042.516 euroa ja liikelaitos maksaa peruspääomasta korvausta Uudenkaupungin

kaupungille 12 kk euriborin vuoden keskikoron mukaan, kuitenkin enintään 4,5 %. Peruspääomasta maksetaan siis korkoa enintään 91.913 euroa. Peruspääoman korkoa maksettiin Uudenkaupungin kaupungille 45.384,71 euroa eli n. 1,9 % liikevaihdosta.

Poistot olivat 670.151 euroa eli 28,7 % liikevaihdosta. Poistot ovat lähes kaksinkertaistuneet vuoteen 2019 verrattuna, jolloin ne olivat 355 155,44 euroa. Vuosina 2020-2024 poistot olivat samaa tasoa kuin vuonna 2025.

Liikelaitoksen kannattavuus oli hyvä vuonna 2025.

Liikelaitoksen rahavarat olivat vuoden lopussa 439.513,71 euroa. Vuotta aiemmin rahavaroja oli 560.752,53 euroa eli rahavarat pienenevät 121 238,82 euroa. Liikelaitoksen maksuvalmius oli hyvä.

Suhteellinen velkaantuneisuusaste, sijoitetun pääoman tuotto, ja voittoprosentti

	2021	2022	2023	2024	2025
Suhteellinen velkaantuneisuusaste	242,2 %	202,9 %	163,8 %	119,5 %	105,7 %
Sijoitetun pääoman tuotto	2,9 %	1,0 %	3,5 %	5,1 %	3,0 %
Voittoprosentti	8,8 %	5,2 %	11,7 %	19,7 %	12 %

YHTEENVETO

Liikelaitoksen kannattavuus on hyvä. Liikevaihto on pysynyt jo pidempään samalla tasolla, vaikka toki pientä vaihtelua onkin. Tulosta heikentävät merkittävästi kasvaneet poistot ja toisaalta liikelaitoksen taloutta rasittavat suuret pääomakustannukset. Liikelaitoksen lainakanta on kasvanut aiempina vuosina puhdistamoinvestoinnin myötä, mutta nykyisin lainakanta jälleen pienenee. Lainoja lyhennettiin 590 000 eurolla ja lainaa on jäljellä 2,1 miljoonaa euroa.

Liikelaitoksen hyvä taloudenhallinta on pitkään mahdollistanut vakaan hintapolitiikan, mutta muutokset maailmantaloudessa ovat pakottaneet liikelaitoksen nostamaan puhdistuspalveluiden hintoja. Inflaation ja koronnousun vuoksi hintoja on jouduttu nostamaan kolmena peräkkäisenä vuonna. Vuoden 2024 alusta uusi arvonlisäveroton puhdistuspalvelumaksu oli 0,911 €/m³ (v. 2023 0,828 €/m³ ja v. 2022 0,788 €/m³). Vuodelle 2025 ei tehty puhdistuspalvelumaksun korotusta.

Suunnitelmakauden 2026-2028 investointien rahoitus päätetään myöhemmin. Pienemmät investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella, mutta mikäli jälkikäsitteilyn prosesseihin investoidaan, niin niiden rahoitus tapahtuu lainarahalla.

1.8. Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Puhdistamosaneerauksen valmistuttua investoinneissa on palattu normaalille tasolle. Suurimpia investointeja ovat olleet esiselkeytyksen laahainten uusiminen, biologisen käsittelyn ilmakompressorit, Biostyrin automaation uusiminen ja sakeuttamon kattaminen.

Vaasan hallinto-oikeudesta saatiin päätös uudesta ympäristöluvasta 6.10.2023. Lainvoimaisen päätöksen mukaan purkuputkea ei tarvitse siirtää, vaan se saa jäädä nykyiselle sijainnilleen. Lupapäätöksen mukaan luvanhakijan on kuitenkin tehtävä selvitys jätevesien jälkikäsittelyn ja hygienisoinnin tarpeesta ja toteuttamismahdollisuuksista sekä niiden vaikutuksista jätevedenpuhdistamon puhdistettujen jätevesien laatuun ja määrään 30.6.2025 mennessä. Selvitys on jätetty määräaikaan mennessä, mutta sitä on pitänyt vielä jälkikäteen täydentää. Lupaviranomaisen vastausta selvitykseen voidaan odottaa vuoden 2026 aikana.

Viemäriverkostoon tulee edelleen liikaa hulevesiä ja sateet vaikuttavat oleellisesti jätevesimäärään. Asiasta on muistutettu alueen vesihuoltolaitoksia ja kehoitettu etsimään pahimpia ongelmakohtia ja saneeraamaan ne.

Jätevedenpuhdistuksen toimintaan pyritään vaikuttamaan myös teollisuusjätevesisopimuksilla. Niiden avulla saadaan säännösteltyä sekä jäteveden määrää että laatua. Jätevedenpuhdistamon tehokkaan toiminnan varmistamiseksi jäteveden laadun ja virtaaman tulisi olla mahdollisimman tasalaatuista. Laadun ja virtaaman muutokset liittyvät käytännössä kokonaan hulevesiin tai teollisuuden jätevesiin.

Uudenkaupungin Veden toiminta-alueella teollisuusjätevesisopimuksia on allekirjoitettuna kolmetoista kappaletta ja selvitystyö (ei kuitenkaan tarvetta sopimukselle) on tehty kahdessa yrityksessä. Laitilassa on allekirjoitettuna kolme ja Kustavissa allekirjoitettuja sopimuksia on kaksi kappaletta. Pyhärannassa ei ole vielä yhtään allekirjoitettua sopimusta.

1.9. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Liikelaitoksen toiminnassa on noudatettu Uudenkaupungin kaupungin hyväksymää hallintosääntöä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta, talousarvion täytäntöönpanomääräyksiä sekä muita annettuja ohjeita.

RISKIENHALLINTA

Liikelaitoksen toiminnassa on selvitetty teknisiä, taloudellisia ja strategisia riskejä ja kehittämismahdollisuuksia. Riskienhallinta on jatkuvaa ja riskejä arvioidaan uudelleen vuosittain.

KOKONAISARVIO SISÄISEN VALVONNAN TOIMIVUUDESTA JA RISKIEN ARVIOINTI JA RISKIENHALLINTA-SUUNNITELMA

Kokonaisuudessaan liikelaitoksen sisäisen valvonnan voidaan todeta toimivan hyvin, mutta kehittämistarpeita on edelleen eri osa-alueilla.

Liikelaitoksen toiminta on kokonaisuudessaan ollut sille asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaista

1.10. Avainluvut

Avainluvut	2025	Yksikkö
Liikevaihto	2,3	milj.€
Käyttömenot	1,3	milj.€
Investoinnit (laitosinvestoinnit)	0,5	milj.€
Jäteveden käsittelymaksu	0,91	€/m ³
Sakokaivolietteen vastaanottomaksu sis. Alv 25,5 %	16,83	€/m ³
Umpikaivolietteen vastaanottomaksu sis. Alv 25,5 %	11,03	€/m ³
Sekakuormien vastaanottomaksu sis. Alv 25,5 %	13,04	€/m ³
Puhdistamolietteen vastaanottomaksu sis. Alv 25,5 %	25,24	€/m ³
Teollisuuslietteen vastaanottomaksu sis alv 25,5 %	25,24	€/m ³
Puhdistettu jätevesimäärä	2,5	milj. m ³
Vastaanotettu umpi-, sako- ja puhdistamolietteet	7 598	m ³
Jätevesien käsittelystä syntynyt puhdistamo liete	4,7	milj. m ³
Jätevesien käsittelystä syntynyt välppäjäte	24 140	m ³
Ohjuoksutuksia puhdistamolla	0	m ³
Viemäriverkoston pituus	26	km
Jätevesipumppaamoja	8	kpl
Ohjuoksutuksia verkostossa	1 450	m ³
Vakinaisen henkilöstön määrä	3	hlö

2. TOTEUTUMISVERTAILUT

2.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman sitovuus

Valtuustoon nähden liikelaitoksen osalta sitovia eriä ovat rahoitustoimen peruspääoman korko, lainamäärä sekä investointien kokonaistaso.

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion ja taloussuunnitelman sekä talousarvioon perustuvat sitovuustason käyttösuunnitelmat. Käyttösuunnitelmassa päätetään, miten määrärahat käytetään ja miten asetetut tulostavoitteet saavutetaan.

Käyttötaloudessa noudatetaan koko talousarvion osalta liikelaitoksen tulosalueen nettomenositovuutta ja sitovaksi eräksi määritellään toimintakate

Investoinneissa määrärahojen sitovuustasona on valtuuston hyväksymä investointien kokonaistaso. Johtokunta päättää investointikohteet.

Kaupungin hallintosäännön 27 §:n mukaan liikelaitoksen johtaja päättää alle 150.000 euron hankinnoista, urakoista ja ostopalveluista myönnettyjen määrärahojen ja talousarvion rajoissa. Viranhaltijapäätökset on tehtävä yli 15.000 euron hankinnoista.

2.2. Käyttötalouden toteutuminen

VAKKA-SUOMEN VESI LIKELAITOS

	01–12 2024	TA+M 2025	01–12 2025	Poikkeama	Poik. (%)
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 510 576	2 532 370	2 331 368	201 002	92,1 %
Muut toimintatuotot	1 898	0	6 068	-6 068	-
Toimintatuotot yht.	2 512 473	2 532 370	2 337 436	194 934	92,3 %
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-179 823	-202 619	-182 606	-20 013	90,1 %
Palvelujen ostot	-609 123	-763 812	-630 590	-133 222	82,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-426 710	-593 200	-446 790	-146 410	75,3 %
Vuokratulot	-136	-200	-294	94	147,1 %
Muut toimintakulut	-2 754	-2 000	-38 479	36 479	-
Toimintakulut yht.	-1 218 545	-1 561 831	-1 298 759	-263 072	83,2 %
Toimintakate	1 293 929	970 539	1 038 676	-68 137	107,0 %
 Rahoitustuotot ja -kulut	-153 425	-105 698	-89 029	-16 669	84,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-646 837	-696 695	-670 151	-26 544	96,2 %
Yhteensä	493 667	168 146	279 496	-111 350	166,2 %

2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

	01-12 2024	TA+M 2025	01-12 2025	Tot. (%)	Poikkeama
Liikevaihto	2 510 576	2 532 370	2 331 368	92,1 %	201 002
Liiketoiminnan muut tuotot	1 898	0	6 068	-	-6 068
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-426 710	-593 200	-446 790	75,3 %	-146 410
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-426 710	-593 200	-446 790	75,3 %	-146 410
Palvelujen ostot	-609 123	-763 812	-630 590	82,6 %	-133 222
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 035 832	-1 357 012	-1 077 380	79,4 %	-279 632
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-150 523	-161 943	-147 012	90,8 %	-14 931
Eläkekulut	-30 263	-36 052	-31 498	87,4 %	-4 554
Muut henkilösivukulut	963	-4 624	-4 097	88,6 %	-527
Henkilöstökulut yht.	-179 823	-202 619	-182 606	90,1 %	-20 013
Poistot ja arvonalentumiset	-646 837	-696 695	-670 151	96,2 %	-26 544
Liiketoiminnan muut kulut	-2 890	-2 200	-38 773	-	36 573
Liikeyli-/alijäämä	647 091	273 844	368 525	134,6 %	-94 681
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	0	2 094	-	-2 094
Muille maksetut korkokulut	-86 419	-50 550	-45 604	90,2 %	-4 946
Korvaus peruspääomasta	-66 995	-55 148	-45 385	82,3 %	-9 763
Muut rahoituskulut	-11	0	-135	-	135
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-153 425	-105 698	-89 029	84,2 %	-16 669
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	493 667	168 146	279 496	166,2 %	-111 350
Satunnaiset erät					
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	-	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia	493 667	168 146	279 496	166,2 %	-111 350
Poistoeron muutos	9 175	9 175	9 175	100,0 %	0
Varausten muutos	-500 000	0	-250 000	-	250 000
Tilikauden yli-/alijäämä	2 841	177 321	38 670	21,8 %	138 651

2.4. Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIHANKKEET, VAKKA-SUOMEN VESI

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Vakka-Suomen Vesi							
97020 Pietolan pumppaamo	-12	-30	0	-30	-21	68 %	10
97040 Prosessin parannus, vesimäärän mittaustaus, COD, öljypitoisuuden mittaustaus	-110	-300	0	-300	-345	115 %	-45
97080 Pumppaamoiden saneeraus	0	-100	0	-100	0	0 %	100
97190 Vanhan osan automaation siirto uuteen järjestelmään	-33	-20	0	-20	-43	213 %	-23
97210 Pihan asfaltointi ymp. luvan vaatimusten mukaisesti	-8	-80	0	-80	-35	44 %	45
97220 Huoltoauto	0	-60	0	-60	-40	67 %	20
97240 Esiselkeytyksen ryhmäkeskus	-75	0	0	0	0	-	0
97250 Biostyrin automaation uusiminen	-50	-20	0	-20	-31	153 %	-11
97260 Puhdistamon toimisto- ja sosiaalitilojen ikkuna- ja oviremontti	0	-75	0	-75	0	0 %	75
Vakka-Suomen Vesi yht.	-289	-685	0	-685	-514	75 %	171
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	289	685	0	685	514	75 %	-171
Nettoinvestoinnit	-289	-685	0	-685	-514	75 %	171

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

	TA 2025	TA+M 2025	01-12 2025	Tot. (%)	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Liikelyli-/alijäämä	273 844,22	273 844,22	368 525,04	134,6 %	-94 681
Poistot ja arvonalentumiset	696 694,97	696 694,97	670 151,30	96,2 %	26 544
Rahoitustuotot ja -kulut	-105 697,97	-105 697,97	-89 029,14	84,2 %	-16 669
Toiminnan rahavirta yhteensä	864 841,22	864 841,22	949 647,20	109,8 %	-84 806
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-685 000,00	-685 000,00	-514 294,92	75,1 %	-170 705
Investointien rahavirta yhteensä	-685 000,00	-685 000,00	-514 294,92	75,1 %	-170 705
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	179 841,22	179 841,22	435 352,28	242,1 %	-255 511
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-588 293,00	-588 293,00	-588 292,64	100,0 %	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-588 293,00	-588 293,00	-588 292,64	100,0 %	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	0,00	0,00	122,58	-	-123
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00	112 223,17	-	-112 223
Saamisten muutos muilta	0,00	0,00	-14 616,13	-	14 616
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00	-2 736,23	-	2 736
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	0,00	57 946,97	-	-57 947
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	0,00	0,00	152 940,36	-	-152 940
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-588 293,00	-588 293,00	-435 352,28	74,0 %	-152 941
Rahavarojen muutos	-408 451,78	-408 451,78	0,00	0,0 %	-408 452
Rahavarat jakson lopussa	-408 451,78	-408 451,78	0,00	0,0 %	-408 452

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Liikelaitoksen tuloslaskelma

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	2025	2024
Liikevaihto	2 331 367,55	2 510 575,61
Liiketoiminnan muut tuotot	6 068,00	1 897,87
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-446 789,75	-426 709,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-446 789,75	-426 709,51
Palvelujen ostot	-630 590,09	-609 122,71
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 077 379,84	-1 035 832,22
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-147 011,69	-150 522,91
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-31 497,73	-30 262,78
Muut henkilösivukulut	-4 096,98	963,04
Henkilöstökulut yht.	-182 606,40	-179 822,65
Poistot ja arvonalentumiset	-670 151,30	-646 837,25
Liiketoiminnan muut kulut	-38 772,97	-2 890,05
Liikeyli-/alijäämä	368 525,04	647 091,31
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 094,19	0,00
Muille maksetut korkokulut	-45 603,50	-86 418,59
Korvaus peruspääomasta	-45 384,71	-66 994,54
Muut rahoituskulut	-135,12	-11,46
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-89 029,14	-153 424,59
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	279 495,90	493 666,72
Yli-/alijäämä ennen varauksia	279 495,90	493 666,72
Poistoeron muutos	9 174,50	9 174,50
Varausten muutos	-250 000,00	-500 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä	38 670,40	2 841,22

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0 %	5,1 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,2 %	5,8 %
Voitto, %	12,0 %	19,7 %

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Sijoitetun pääoman tuotto, %

- $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset})$
- Tunnusluku kertoo liikelaitoksen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta.

- Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

- $= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset})$
Voitto, % $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$
- Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä enne varauksia ja veroja muodostuu liikevaihdosta.
- Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

3.2. Liikelaitoksen rahoituslaskelma

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	368 525,04	647 091,31
Poistot ja arvonalentumiset	670 151,30	646 837,25
Rahoitustuotot ja -kulut	-89 029,14	-153 424,59
Toiminnan rahavirta yhteensä	949 647,20	1 140 503,97
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-514 294,92	-288 745,28
Investointien rahavirta yhteensä	-514 294,92	-288 745,28
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	435 352,28	851 758,69
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-588 292,64	-588 292,64
Lainakannan muutokset yhteensä	-588 292,64	-588 292,64
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	122,58	61,18
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	112 223,17	-401 460,89
Saamisten muutos muilta	-14 616,13	41 557,02
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 736,23	60 737,86
Korottomien velkojen muutos muilta	57 946,97	-303 289,02
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	152 940,36	-602 393,85
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-435 352,28	-1 190 686,49
Rahavarojen muutos	0,00	-338 927,80
Rahavarat jakson alussa	0,00	338 927,80

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	2 788 496	3 304 764
Investointien tulorahoitus, %	184,7 %	395,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	3,20	2,88
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	0,86	1,02
Current ratio	0,86	1,02

Vakka-Suomen Veden pankkitili on liitetty kunnan omistamaan konsernitiliin. Tästä johtuen rahat ja pankkisaamiset esitetään taseessa erässä "Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä". Vastaavasti rahoituslaskelmassa konsernitilin muutokset esitetään osana erässä "Saamisten muutos kunnalta".

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Investointien tulorahoitus, %

- $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia erii} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$
- Investointien tulorahoitus-tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate

- = (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)
- Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennystenmaksuun.

Kassan riittävyys, pv

- = 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudelta
- Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Quick ratio

- = (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)
- Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Hyvä >1, tyydyttävä 0,5-1, heikko <0,5.

Current ratio

- = (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttö pääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten kesken. Hyvä >2, tyydyttävä 1-2, heikko <1.

3.3. Liikelaitoksen tase

LIKELAITOKSEN TASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
II Aineelliset hyödykkeet		
2. Rakennukset	9 144 670,60	9 333 043,85
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 571 849,33	2 375 664,94
4. Koneet ja kalusto	49 893,67	21 866,60
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	191 694,59
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11 766 413,60	11 922 269,98
4. Muut saamiset	71 000,00	71 000,00
III Sijoitukset yhteensä	71 000,00	71 000,00
A Pysyvät vastaavat yhteensä	11 837 413,60	11 993 269,98
B Toimeksiantojen varat yhteensä	0,00	0,00
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00	0,00
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	81 023,52	97 637,87
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	641 239,57	753 462,74
4. Muut saamiset	77 219,51	45 989,03
II Saamiset yhteensä	799 482,60	897 089,64
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	0,00	0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	799 482,60	897 089,64
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 636 896,20	12 890 359,62

LIKELAITOKSEN TASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	2 042 516,38	2 042 516,38
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 214 515,05	7 211 673,83
V Tilikauden yli-/alijäämä	38 670,40	2 841,22
A Oma pääoma yhteensä	9 295 701,83	9 257 031,43
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	120 797,56	129 972,06
2. Vapaaehtoiset varaukset	750 000,00	500 000,00
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	870 797,56	629 972,06
C Pakolliset varaukset yhteensä	0,00	0,00
D Toimeksiantojen pääomat		
3. Muut toimeksiantojen pääomat	208,24	85,66
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	208,24	85,66
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 535 898,57	2 124 191,21
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	588 292,64	588 292,64
Korottomat		
7. Ostovelat	195 719,07	128 556,89
8. Korottomat velat kunnilta/kuntayhtymältä	109 196,19	111 932,42
9. Muut velat / liittymismaksut	3 661,02	3 083,19
10. Siirtovelat	37 421,08	47 214,12
E Vieras pääoma yhteensä	2 470 188,57	3 003 270,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 636 896,20	12 890 359,62

LIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	80,5 %	76,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	105,7 %	119,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	7 253	7 215
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	491	487
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	2 124	2 712
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	144	183
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	2 124	2 712
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	144	183
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasluku	14 784	14 819

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuusaste, %

- = 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - saadut ennakot)
- Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

- = 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

- Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

- = (edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä) / 1 000

Lainakanta 31.12., 1000 €

- = (Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnilta)) / 1 000

Lainasaamiset 31.12., 1000 €

- = (Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset) / 1 000

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Käyttöomaisuuden arvostus

Kaupungin omaisuus arvostettiin uudelleen 01.01.1997 kuntien siirtyessä uuteen kirjanpitokäsittelyyn. Rakennusten ja rakennelmien hankintahinnat ja näihin investointeihin saadut rahoitusosuudet selvitettiin ja tehtiin hankintahetkestä alkaen suunnitelman mukaiset poistot.

Jäännösarvot 31.12.1996 otettiin avaavan taseen 01.01.1997 alkuarvoksi ja jäljellä oleva poistoaika otettiin poistoajaksi. Joidenkin Kalannin kunnalta siirtyneiden rakennusten hankintahintojen ja –aikojen selvittämisen lakkautetun kunnan arkistosta havaittiin liian työlääksi, ja näiden kohteiden osalta otettiin 01.01.1997 arvoksi kirjanpitoarvo 31.12.1990 ja jäljellä olevaksi poistoajaksi 10 vuotta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 15.11.2011 antanut uuden yleisohjeen pysyvien vastaavien hyödykkeiden suunnitelmapoistojen perusteista. Yleisohjeen mukaista poistosuunnitelmaa on noudatettava tilivuoden 2013 alusta. Lähtökohtana on poistojen tekeminen hyödykekohtaisesti varovaisuuden periaatetta noudattaen ja käyttäen mahdollisimman lyhyttä poistoaikaa. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman kokouksessaan 11.12.2012.

Muiden laitteiden ja kalusteiden poistoaika on kaupungin poistosuunnitelmassa ollut 3 vuotta. Atk-laitteiden poistoajaksi soveltuu 3 vuotta, mutta muita laitteita ja kalusteita käytetään pidempään. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 31.10.2022 kokouksessaan poistosuunnitelman muutoksen ja 1.1.2023 alkaen uusien hankintojen osalta muiden laitteiden ja kalusteiden poistoaika on 5 vuotta.

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelma mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa ”Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet”.

Vuoden 2017 alusta otettiin käyttöön uusi UNIT 4 Business World -käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelma. Historiatietoja ei ollut mahdollista konvertoida vanhasta ohjelmasta, vaan hankinta-arvo, vuoden 2016 lopun arvot ja jäljellä oleva poistoaika tallennettiin uuteen ohjelmaan. Hyödykkeet avattiin uuteen ohjelmaan ja niiden poistot jatkuvat noudattaen entisessä ohjelmassa käytettyjä poistoaikoja.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaispöimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Sopimusten ehdot on selvitetty liitteessä nro 41. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

4.2. Tuloslaskelman liitetiedot

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT

Laji	Poistomenetelmä	Poistoaika, vanha	Poistoaika uusille hankkeille 1.1.2013 alkaen	Poistoaika uusille hankkeille 1.1.2023 alkaen
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		3 v	5 v	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot				
ATK-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	Tasapoisto	3 v	3 v	3 v
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto			3 v
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset		40 v	40 v	40 v
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	Tasapoisto		40 v	40 v
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	Tasapoisto		25 v	25 v
Koulurakennukset, kiviset	Tasapoisto		35 v	35 v
Koulurakennukset, puiset	Tasapoisto		30 v	30 v
Päiväkodit, kiviset	Tasapoisto		30 v	30 v
Päiväkodit, puiset	Tasapoisto		25 v	25 v
Uimahallit	Tasapoisto		30 v	30 v
Liikuntahallit	Tasapoisto		35 v	35 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	25 v	25 v	25 v
Keskuskeittiö	Tasapoisto		25 v	25 v
Teollisuushallit	Tasapoisto	10 v	10 v	15 v
Talousrakennukset			30 v	30 v
Varastot, kiviset	Tasapoisto		30 v	30 v
Varastot, puiset	Tasapoisto		25 v	25 v
Muut rakennukset	Tasapoisto	20 v	20 v	20 v
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 v		20 v
Urheilukenttien huoltorakennukset	Tasapoisto		25 v	25 v
Virkistysalueen mökit/saunat	Tasapoisto		30 v	30 v
Asuinrakennukset		40 v		
Rivi- ja pientalot, kiviset	Tasapoisto		40 v	40 v
Rivi- ja pientalot, puiset	Tasapoisto		40 v	40 v
Kerrostalot, kiviset	Tasapoisto		40 v	40 v
Rakennusten peruserävaraukset	Tasapoisto		25 v	25 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Maarakenteet	Tasapoisto	15 v		15 v
Sataman kenttäalueet	Tasapoisto	20 v	20 v	20 v
Vesirakenteet	Tasapoisto	20 v	20 v	20 v
Sataman laiturit	Tasapoisto	30 v	30 v	30 v
Muut kiinteät laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	20 v	15 v	15 v
Jätehuollon kiinteät rakenteet ja laitteet tasapoisto	Tasapoisto	15 v	15 v	15 v
Johtoverkostot ja laitteet				
Vesi- ja viemäriverkostot tasapoisto	Tasapoisto	35 v	35 v	35 v
Koneistot tasapoisto	Tasapoisto	10 v	10 v	10 v
Vanhainkodin lämpöjohtoverkko tasapoisto	Tasapoisto	30 v	30 v	30 v
Kiinteistöjen kaukovalvonta tasapoisto	Tasapoisto	10 v	10 v	10 v

Laji	Poistomene- telmä	Poistoaika, vanha	Poistoaika uusille hankkeille 1.1.2013 alkaen	Poistoaika uusille hankkeille 1.1.2023 alkaen
Koneet ja kalusto				
Raskaat työkonet tasapoisto	Tasapoisto	12 v	12 v	12 v
Kuljetusvälineet tasapoisto	Tasapoisto	5 v	5 v	5 v
Veneet tasapoisto	Tasapoisto	8 v		
Rautaiset alukset tasapoisto	Tasapoisto	8 v	15 v	15 v
Puiset alukset ja muut uivat työkonet tasapoisto	Tasapoisto	8 v	8 v	8 v
Muut laitteet ja kalusteet				
Atk-laitteet ja -kalusteet tasapoisto	Tasapoisto	3 v	3 v	3 v
Muu irtaimisto tasapoisto	Tasapoisto	3 v	3 v	5 v
Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto			
Luonnonvarat	Ei poistoa		Ei poistoa	Ei poistoa
Taide-esineet	Ei poistoa		Ei poistoa	Ei poistoa

4.3. Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Johtoverkos- tot ja laitteet	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja ka- lusto	Muut aineelli- set hyödyk- keet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankin- tamenno 1.1.	0,00	9 333 043,85	0,00	2 375 664,94	21 866,60	0,00	191 694,59	11 922 269,98
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	345 329,46	0,00	81 319,59	40 104,14	0,00	47 541,73	514 294,92
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	239 236,32	0,00	0,00	-239 236,32	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-533 702,71	0,00	-124 371,52	-12 077,07	0,00	0,00	-670 151,30
Poistamaton hankin- tamenno 31.12.	0,00	9 144 670,60	0,00	2 571 849,33	49 893,67	0,00	0,00	11 766 413,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	9 144 670,60	0,00	2 571 849,33	49 893,67	0,00	0,00	11 766 413,60

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET

Liittymismaksusaamiset	
Hankintamenno 1.1.	71 000,00
Hankintamenno 31.12.	71 000,00

SAAMISTEN ERITTELY

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta				
Myyntisaamiset	0,00	200 794,42	0,00	192 710,21
Lainasaamiset	0,00	440 445,15	0,00	560 752,53
Yhteensä	0,00	641 239,57	0,00	753 462,74
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	81 023,52	0,00	97 637,87
Muut saamiset	0,00	77 219,51	0,00	45 989,03
Yhteensä	0,00	158 243,03	0,00	143 626,90
Saamiset yhteensä	0,00	799 482,60	0,00	897 089,64

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	2 042 516,38	2 042 516,38
Peruspääoma 31.12.	2 042 516,38	2 042 516,38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 214 515,05	7 211 673,83
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 214 515,05	7 211 673,83
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	38 670,40	2 841,22
Oma pääoma yhteensä 31.12.	9 295 701,83	9 257 031,43

VAPAAEHTOISET VARAUKSET

	2025	2024
Muut vapaaehtoiset varaukset		
Muut vapaaehtoiset varaukset	750 000,00	500 000,00
Muut vapaaehtoiset varaukset yhteensä	750 000,00	500 000,00

Uuden lietsiilon rakentaminen

VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2025		2024	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat kunnalle				
Ostovelat	0,00	63 811,48	0,00	44 937,88
Siirtovelat	0,00	45 384,71	0,00	66 994,54
Yhteensä	0,00	109 196,19	0,00	111 932,42
Velat muille				
Ostovelat	0,00	195 719,07	0,00	128 556,89
Muut velat	1 535 898,57	591 953,66	2 124 191,21	591 375,83
Siirtovelat	0,00	37 421,08	0,00	47 214,12
Yhteensä	1 535 898,57	825 093,81	2 124 191,21	767 146,84
Vieras pääoma yhteensä	1 535 898,57	934 290,00	2 124 191,21	879 079,26

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	2025	2024
Lyhytaikaiset muut velat ja liittymismaksut		
Liittymismaksut	0,00	0,00
Muut velat	3 661,02	3 083,19
Yhteensä	3 661,02	3 083,19
Muut velat ja liittymismaksut yhteensä	3 661,02	3 083,19

PITKÄAIKAISET YLI 5 VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT

	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	410 360,00	527 600,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	410 360,00	527 600,00

SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Siirtyvät korot	6 216,11	11 265,85
Lomapalkkajaksotus	26 825,21	30 142,11
Keva, työnantaja	2 157,42	1 992,16
Valtion Eläkerahasto, työntekijä	1 150,77	1 034,46
Muut siirtovelat	46 456,28	69 777,08
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	82 805,79	114 211,66

4.4. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

HENKILÖSTÖTYÖVUODET

	2025	2024
Henkilöstö		
Vakituiset		3
Henkilöstö yhteensä		3

LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2025	2024
Uudenkaupungin Kokoomus	65,75	151,20
Kokoomus Uki-Laitila	28,98	0,00
Keskustan Kalannin-Ugin yhd.	28,98	88,20
Keskustan Laitilan-Ugin yhd	13,92	0,00
SDP:n Ugin kunnallisjärjestö	57,96	173,10
SDP:n Laitilan yhd.	9,66	67,20
Luottamushenkilömaksut yhteensä	208,24	479,70

5. TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

LUETTELO TILIKIRJOISTA

Tasekirja sidottuna kirjana.

Tasetilien saldospelvitykset sidottuina kirjoina

- laskutustilien saldospelvitykset sisältäen avointen laskujen luettelot
- ostoreskontratin saldospelvitys sisältäen ostovelat toimittajittain.

TAPAHTUMASARJAT

UNIT4 BUSINESS WORLD -TALOUSHALLINNON OHJELMA

TS	Kuvaus
10	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua) suorakirjaus
11	Jaksotukset
14	Pääkirjaviennit esijärjestelmistä
15	Alkutase
18	Pääkirjatapahtumat (työnkulku)
19	Käyttöomaisuustapahtumat
20	Toimittajalaskut
31	Korkolaskut
33	Luottotappiot
41	Vesi- ja jätevesilaskut
45	Vesihuollon muu laskutus

6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Uusikaupunki, 26. päivänä helmikuuta 2026

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINTARKASTAJIEN MERKINTÄ:

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Uusikaupunki _____ päivänä _____ kuuta 2026

BDO Audiator Oy, Tilintarkastusyhteisö